

Gemeente **Zeist**

RAADSVOORSTEL

Economisch Kompas Zeist
(de lokale economische koers)

Portefeuillehouder

Opsteller I. Roelofs

Zaak/stuknummer 249807

Raadsvoorstel 18RV004

Ronde Tafel 14 december 2017

Debat 21 december 2017

Raadsvergadering 16 januari 2018

Maatschappelijk effect en doel van het voorstel

Onze ambitie is om met het economisch kompas een belangrijke bijdrage te leveren aan die onderdelen die voor onze inwoners en ondernemers van belang zijn. Dat Zeist een gemeente is met een dynamische economie, waar mensen en bedrijven zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen en zinvol bij kunnen dragen aan het samen leven.

Voorstel

Vaststellen van het Economisch Kompas Zeist (2018-2021) met bijbehorend werkbudget en deze te dekken vanuit het begrotingsaldo overschot 2018

Besluit Raad 16 januari 2018:

Inleiding

“If everything is coming your way, you’re probably on the wrong way”. Dit is een gevleugelde uitspraak, die past bij de situatie in Zeist en de regio. Het gaat economisch goed. We liggen in een van de meest competitieve regio’s van Europa, we hebben in de regio en Zeist de hoogst opgeleide beroepsbevolking van Nederland en de regio is een populaire plek voor bedrijven om zich te vestigen. Onze uitgangspunten zijn goed.

Dat het nu goed gaat, betekent niet dat het automatisch goed blijft gaan. Onze regio heeft een aantal belangrijke opgaven, die laten zien dat de economische voorspoed geen gegeven is voor de toekomst. Die opgaven liggen op het terrein van passende huisvesting voor werknemers, huisvesting voor bedrijven, goede bereikbaarheid, het hebben van goede voorzieningen op gebied van onderwijs, cultuur, sport en gezondheidszorg. Daarnaast zien we ook dat de economische kracht van Zeist en de regio zitten in meer sociale onderdelen, zoals de aanwezige gezondheidsverschillen, de afstand van mensen tot de arbeidsmarkt, de opgaven op gebied van duurzaamheid, vitaliteit, zelfredzaamheid en diversiteit.

We zien dat de huidige situatie goed is voor de korte termijn, maar dat voor een duurzame ontwikkeling van de economie en een gezonde en prettige leefomgeving, een grote inzet nodig is op vele verschillende domeinen om voorziene knelpunten weg te nemen. Dit vraagt iets vanuit de lokale inzet en zeker ook van de regionale samenwerking in de stadsregio Utrecht.

Deze notitie biedt daarvoor een doorkijk. We streven naar een lange lijn van ontwikkeling; een economisch kompas. Aan de hand waarvan we per jaar met onze partners een actieplan ontwikkelen en, met instemming van de gemeenteraad, ter hand nemen. De actieplannen maken de ambitie en strategie in dit document concreet.

Voor mensen is gezondheid, veiligheid, geluk of de zekerheid van een baan van groot belang. Voor ondernemers zien we dat ruimte om te kunnen ondernemen, te groeien en bij te dragen aan de maatschappelijke ontwikkeling belangrijk is. Onze ambitie is om met het economisch kompas een belangrijke bijdrage te leveren aan die onderdelen die voor onze inwoners en ondernemers van belang zijn. Dat Zeist een gemeente is met een dynamische economie, waar mensen en bedrijven zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen en zinvol bij kunnen dragen aan het samen leven.

Dit Economisch Kompas biedt handvatten voor de ontwikkeling van Zeist zoals we die lokaal kunnen oppakken. De inhoud komt uit verschillende bronnen. Lokale, regionale (o.a. U10: Ruimtelijke Economische koers) en landelijke rapporten en beleidsstukken (o.a. rapport 'Naar een strategie voor middelgrote gemeenten' van Platform31), onderzoek door Buck Consultants International naar het economisch DNA van Zeist, gesprekken met ondernemers, vertegenwoordigers van de groene groepen, gesprekken met bestuurders en raadsleden en een ronde tafelbijeenkomst met ondernemers. Hieruit is de gedachtenlijn ontstaan die ons Economisch Kompas vormt.

In bijgevoegde notitie beschrijven wij waarom we Zeist economisch in beweging willen houden en geven een doorkijk naar hoe we dat kunnen doen. Een combinatie van ambitie en strategie. Met bijbehorende concrete acties. We streven naar een lange lijn van ontwikkeling; een economisch kompas. Aan de hand waarvan we per jaar een actieplan ontwikkelen en ter hand nemen.

Waarover vragen we u te besluiten?

We vragen u de ambitie, strategie en speerpunten vast te stellen. En een bijbehorend uitvoeringsbudget beschikbaar te stellen. De jaarlijkse actieplannen worden te zijner tijd aangeboden aan de raad.

Argumenten

1. Om een duurzame economische ontwikkeling in Zeist mogelijk te maken is het nodig om een breder perspectief op ons economische beleid te hebben.
2. Een belangrijk deel van de opgaven voor Zeist en haar economie vragen om regionale samenwerking. Die zijn meegenomen in de ruimtelijk-economische koers van de U10.
3. Er is een strategie nodig om die ambitie te bereiken
4. Onze strategie bestaat uit 4 speerpunten
5. Het nastreven van onze ambitie houdt de economie in beweging en leidt tot een dynamisch Zeist

Toelichtingen

x	Financiën		Juridisch		Risico's
	Communicatie		Automatisering		Anders

Verdere proces

VERDIEPING

Inleiding

Dit Economisch Kompas biedt handvatten voor de ontwikkeling van Zeist zoals we die lokaal kunnen oppakken. De input voor dit verhaal komt uit verschillende lokale, regionale (o.a. U10: Ruimtelijke Economische koers) en landelijke rapporten en beleidsstukken (o.a. rapport 'Naar een strategie voor middelgrote gemeenten' van Platform31), onderzoek door Buck Consultants International naar het economisch DNA van Zeist, gesprekken met ondernemers, vertegenwoordigers van de groene groepen, gesprekken met bestuurders en raadsleden en een ronde tafelbijeenkomst met ondernemers. Hieruit is de gedachtenlijn ontstaan die ons Economisch Kompas vormt.

ARGUMENTATIE

1. Om een duurzame economische ontwikkeling in Zeist mogelijk te maken is het nodig om een breder perspectief op ons economische beleid te hebben.

Voor mensen is gezondheid, veiligheid, geluk of de zekerheid van een baan van groot belang. Voor ondernemers zien we dat ruimte om te kunnen ondernemen, te groeien en bij te dragen aan de maatschappelijke ontwikkeling belangrijk is. Onze ambitie is om met het economisch kompas een belangrijke bijdrage te leveren aan die onderdelen die voor onze inwoners en ondernemers van belang zijn. Dat Zeist een gemeente is met een dynamische economie, waar mensen en bedrijven zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen en zinvol bij kunnen dragen aan het samen leven.

2. Een belangrijk deel van de opgaven voor Zeist en haar economie vragen om regionale samenwerking. Die zijn meegenomen in de ruimtelijk-economische koers van de U10.

Een groot deel van de mensen woont, werkt, volgt onderwijs, recreëert in de regio en maakt er gebruik van de vele voorzieningen. Voor de meeste van hen zijn de bestuurlijke grenzen in de regio nauwelijks relevant; ze voelen zich verbonden met de hele regio. Dit geldt ook voor bedrijven die steeds vaker op regionaal en zelfs (inter)nationaal niveau opereren. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van kansen en vraagstukken. Voor Zeist is het belangrijk om goed aangehaakt te zijn bij de regio Utrecht om kansen voor Zeist te signaleren en te verzilveren. De economische thema's in de regio, Groen, Gezond en Slim, sluiten goed aan bij het Zeister profiel.

De Ruimtelijk-economische koers U10 geeft een toekomstbeeld voor de regio in 2040 als Ontmoetingsplaats voor gezond (sub-)urbaan leven. De stad Utrecht groeit hard en dat legt ook een druk op de omliggende gemeenten. Tegelijkertijd betekent dit wat Zeist betreft niet dat alle gemeenten even hard mee verstedelijken. De omliggende gemeenten vullen elkaar juist aan vanuit hun eigen profiel (complementariteit). Zeist kan van deze koers méér gebruik maken door zich te profileren als groene, gezonde gemeente waar voor bedrijven in zorg- en IT en specialistische zakelijke diensten de rode loper wordt uitgelegd. We behouden ons bijzondere profiel als Parel in de Stichtse Lustwarande. We zijn zuinig op ons groen. Waar wonen/werken/mobiliteit en groen op gespannen voet staan, zoeken we innovatieve mogelijkheden in smart mobility en schone energie.

3. Er is een strategie nodig om die ambitie te bereiken

In het rapport 'Naar een strategie voor middelgrote gemeenten' van Platform 31 worden bouwstenen aangereikt om zo'n strategie te bepalen. De bouwstenen voor Zeist als middelgrote gemeente in de nabijheid van grote stad Utrecht zijn: het lenen van functies van de stad Utrecht, het versterken van de complementariteit met de grote stad en omliggende

gemeenten, een aantrekkelijk woon- en leefklimaat creëren en de lokale identiteit versterken. Met daarbij de duidelijke boodschap om je als gemeente te richten op zaken waar je direct invloed op kunt uitoefenen. Hierover nadenkend komen we uit op de volgende strategie.

4. Onze strategie bestaat uit 4 speerpunten

De gemeente Zeist is een belangrijke maatschappelijke partner, vervult waar nodig een aanjaagfunctie, verbindt partijen maar is zelf geen ondernemer. De rol van de gemeente is om zoveel als mogelijk de randvoorwaarden te scheppen zodat de ondernemer in Zeist goed kan ondernemen. Speerpunten zijn:

1. Wervend vestigingsklimaat;
2. Innovatief partnerschap;
3. Samen sterker in de regio Utrecht;
4. Aantrekkelijke woon-, werk- en recreatiegemeente

Deze speerpunten hebben, zoals eerder aangegeven, betrekking op zaken waar de gemeente direct invloed op uit kan oefenen c.q. een forse bijdrage aan kan leveren. Voor elk speerpunt is in dit Economische Kompas een eerste aanzet gegeven voor mogelijke actiepunten om de ambitie te realiseren.

5. Het nastreven van onze ambitie houdt de economie in beweging en draagt bij aan een dynamisch Zeist

Waar maken we nu het verschil met al deze maatregelen? Het maatschappelijk rendement dat we nastreven is ervoor te zorgen dat bestaande bedrijven goed kunnen ondernemen in Zeist en als ze dat wensen kunnen groeien. En nieuwe bedrijven zich hier graag vestigen.

In de kern komt het erop neer dat ondernemerschap kan bloeien in Zeist en ondernemers zich gezien en gehoord voelen. Als ondernemers de ruimte krijgen om te ondernemen, dan is de rol van de gemeente om bij te dragen aan de souplesse in de randvoorwaardelijke sfeer. We kunnen niet alle trends en ontwikkelingen voorzien, maar het vergroten van ons aanpassingsvermogen maakt dat we in partnerschap met de ondernemers werken aan een gunstig vestigingsklimaat. Waar bestaande en nieuwe ondernemers zich thuis voelen en ondernemingen kunnen groeien. Waardoor er in Zeist en omgeving voldoende en gevarieerde werkgelegenheid is voor inwoners. En mensen tegelijkertijd prettig kunnen wonen en recreëren. Daar is meer voor nodig dan we tot nu toe bieden.

FINANCIËLE TOELICHTING

Dit kompas geeft een aanzet voor te nemen acties om de Zeister economie in beweging te houden en heeft een looptijd van 4 jaar (2018-2021). De vervolgstap is het uitwerken van het economisch kompas in jaarlijkse uitvoeringsplannen met financiële onderbouwing.

Op dit moment is er voor economie en recreatie een jaarlijks werkbudget beschikbaar van bijna € 94.000. Dit wordt voor een groot deel ingezet voor vaste structurele uitgaven zoals de bijdrage aan het Regionaal Bureau voor Toerisme (52.000). Om te kunnen handelen in de geest van het Economisch kompas is een verdubbeling van dit bedrag nodig. Bij de begrotingsbehandeling voor 2018 waren we nog niet zover dat we om extra budget konden vragen. Een overzicht van acties, gekoppeld aan de analyse van wat er moet gebeuren om Zeist economisch in beweging te houden, ontbrak. Dat overzicht hebben we nu wel.

Voor een deel kunnen we de acties oppakken door binnen de ambtelijke organisatie accenten te zetten op de inzet. De acties die we het komend jaar op willen pakken, waarvoor we nu voorzien dat er aanvullende financiering nodig is, zijn onderstaand weergegeven aan de hand van de 4 speerpunten.

Wervend vestigingsklimaat	€ 59.000
o Maken gefundeerde keuzes op welke plekken nu en in de toekomst wordt ingezet op het huisvesten van ondernemers c.q. economische ontwikkeling. Onderzoek is hiervoor noodzakelijk naar de huidige en toekomstige vraag naar de verschillende soorten bedrijfshuisvesting en hoe deze vraag zich verhoudt tot het aanbod in Zeist.	
o Definiëren van een scherp, extern profiel voor Zeist waarbij Zeist kan lokaal kan excelleren binnen de ruimtelijke economische koers van de regio.	
Innovatief Partnerschap met aanpassingsvermogen	€ 15.000
o Benutten kansen in belangrijke sectoren door bv innovatietafels en netwerkvorming	
Kansen regionale samenwerking benutten	-
Aantrekkelijke woon-, werk- en recreatiegemeente	€ 20,000
o Opstellen actieprogramma recreatie	

Als dekking van dit bedrag voor 2018 stellen we voor om het overschot begrotingssaldo van 2018 hiervoor in te zetten. Deze financiële dekking wordt na besluitvorming met een technische begrotingswijziging voorgelegd. Het benodigd budget voor de jaren 2019 tot en met 2021 zal in de kadernota van 2018 worden gereserveerd.

Voor de jaren 2019-2021 geven we aan de hand van een jaarplan inzicht in de beoogde acties per speerpunt om onze ambitie te realiseren. Deze jaarplannen stellen we samen met ondernemers op. De raad krijgt de jaarplannen ter informatie toegezonden. Aan de hand van het behaalde maatschappelijk rendement krijgt de raad een terugkoppeling. Wanneer we projecten hebben die extra financiële gevolgen hebben, willen we via de jaarlijkse actieplannen en met een technische begrotingswijziging budget vragen.

VERDERE PROCES

Planning en uitvoering

Eind 2018 willen we met de raad in gesprek over wat we hebben gedaan in 2018 en kijken we vooruit naar het actieplan 2019. In de loop van 2018 starten we met het proces om samen met ondernemers te komen tot dat actieplan voor 2019. Dit proces herhaalt zich jaarlijks.

Evaluatie

Tegen het einde van de looptijd van het Economisch kompas, vindt een evaluatie plaats met toetsing op basis van het behaalde maatschappelijke rendement. De uitkomsten hiervan gebruiken we om de koers bij te stellen en vorm te geven in een nieuw meerjarig economisch kompas.

BIJLAGEN

1. Economisch Kompas Zeist
2. Onderzoek Buck Consultants International naar het economisch DNA van Zeist
3. Economische foto Zeist
4. Rapport Economische kansen

RAADSBESLUIT

Gemeente **Zeist**

Behoort bij raadsvoorstel

Nr. 18RV004

De raad van de gemeente Zeist;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 14 november 2017;

BESLUIT:

Het Economisch Kompas Zeist (2018-2021) met bijbehorend werkbudget vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 16 januari 2018.

De raad voornoemd,

mr. J. Janssen, griffier

drs. J.J.L.M. Janssen, voorzitter